

Luomuemolehmmätuotannon infopäivä 21.2.2024

Sanna Suomela

Lihanauta- ja luomutuotannon asiantuntija

ProAgria Oulu

Sisältö

- Luomuemolehmätuotannon tuotantoehdot pähkinänkuoressa
 - Valvonta, muistiinpanot, poikkeusluvat, ruokinta, lääkintä
- Kenelle luomuemolehmätuotanto sopii?
 - Soveltuuko olemassa olevat tilat?
 - Miten laidunnus on järjestettävissä?
- Mistä apuja alkuun ja myös luomutarkastukseen valmistautuessa?
 - Neuvoneuvonta
- Talous luomu vs. tavanomainen
 - Tukipuntari

Vuonna 2023 Lapissa on Ruokaviraston ja ELY-keskuksen tilaston mukaan ollut 13 luomuemolehmätilaa ja 546 emolehmää

Luomuemolehmä- tuotannon tuotantoehdot pähkinäkuoressa

Luomuvalvonta

- Luomueläintuotantoa ei voi olla ilman luomupeltotuotantoa
- Tilan kaikkia saman eläinlajin eläimet on oltava luomutuotannossa.
 - Luomuemolehmätilalla voi olla esim. tavanomaisia lampaita
- Eläinten osalta voi ilmoittautua valvontaan koska tahansa. Sitoumuskausi alkaa aina 1.5. Mahdollista myös 24 kk siirtymä.
- Valvonta vuosittain peltovalvonnan yhteydessä. Myös ylimääräiset tai uusintatarkastukset ovat mahdollista.

Siirtymävaihe luomuun

Siirtymävaihe naudalla 12 kk ja joka tapauksessa vähintään $\frac{3}{4}$ eliniästä

- Luomueläintuotanto aloitetaan 1.5.2024
 - Emo, joka on syntynyt 21.4.2018 -> 2.6.2042
 - Hieho, joka on syntynyt 22.4.2023 -> 31.5.2027
 - Vasikka, joka on syntynyt 20.3.2024 -> 1.5.2025
 - Vasikka, joka syntyy 2.5.2024 on heti luomua

Siirryttäessä eläinten osalta luomuun, on hyvä laskea olemassa olevien eläinten siirtymävaiheet, jotta teurashetkellä on selvää, onko kyseessä luomuteuras vaiko ei.

TALLENNA ELÄIMEN SYNTYMÄPÄIVÄ (B5) JA LUOMUN ALKAMISPÄIVÄ (C5)

Eläin syntynyt	Luomu alkanut	Luomu- eläimeksi 31.5.2027
pvm 22.4.2023	1.5.2024	
Luomuhoidon min kestoaika täyttyy		pvm 1.5.2025
Eläimen eliniästä väh. 75% luomua täyttyy		31.5.2027
Eläimen elinikä	31.5.2027	1500 vrk
Eläimen luomuaika	31.5.2027	1125 vrk
Eläimen luomuaika elinajasta -suhde		0,75
Luomuhoidon minimi kestoaika		12 kk 365 vrk
Eläimen oltava luomussa eliniästään		75 %

Luomuemolehmätuotannon poikkeusluvut

- Poikimattomien naaraspuolisten jalostuseläinten hankinta tavanomaisesta tuotannosta, enintään 10 %
- Täysikasvuisten urospuolisten jalostuseläinten hankinta
- Poikimattomien naaraspuolisten jalostuseläinten hankinta tavanomaisesta tuotannosta, enintään 40 %
 - Poikkeuksen tavanomaisten eläinten hankintaan muodostavat alkuperäisrotuiset eläimet, joiden hankintaan lupia ei tarvitse
- Nupouttaminen, toistaiseksi voimassaoleva lupa
- Sarvien poistaminen, eläinkohtainen lupa

Ruokinta

- Rehuomavaraisuusaste 70 %
- Rehuannos voi sisältää keskimäärin enintään 25 % SV2 rehua. Mikäli kaikki käytetty SV2 rehu on itsetuotettua, voi määrä olla 100 %
- Itsetuotetun SV1 rehun osuus voi olla enintään 20 % (ainoastaan valkuaiskasvit ja karkearehu)
- Karkearehun osuus päivittäisessä ruokinnassa väh. 60 % (koskee yli 6 kk ikäisiä nautoja)
- Mahdollisen säilöntäaineen soveltuvuus luomuun varmistettava. Sama koskee kivennäisiä
- Maitojuottovaatimus vasikalla väh. 90 päivää

Lääkintä

- Eläinlääkärin laatima listaus poikima- ja laidunhalvauksen sekä ketoosin hoitoon ei enää voimassa
- Lääkityskertoja 12 kk aikana max. Kolme
 - Lääkehoitoihin ei lueta loislääkitystä, rokotteita eikä pakollisia taudinhävitysohjelmiin kuuluvia lääkityksiä
- Kaksinkertainen varoaika
 - 0-varoajallisilla valmisteilla aina 48 h varoaika
- Jos ei lääkitystä, kuittaus lääkekirjanpitoon vuosittain ”ei lääkitystä”.

LÄÄKEKIRJANPITO

Tila:				Vuosi:					
eläimen/ eläinryhmän tunnistiedot	sairaus / lääkkeen tai lääkerekun käyttöaihe	hoitopäivä- määrä	hoitoaika	hoitokerta	lääkevalmisteen tai - aineen tai -rehun nimi	käytetty lääkemäärä	luomuvaro- aika ja päät- tymispvm	lääkkeen myyjä	lääkityksen aloittaja

Kenelle luomuemolehämä- tuotanto sopii?

**Olemassa olevat tilat ja
laidunnus**

Yleisiä edellytyksiä/ mahdollisuuksia luomuemolehmätuotannolle

- Karkearehuvaltainen ruokinta
- Riittävästi luomupeltoalaa, jotta karkearehun saatavuus on taattu huonompinkin vuosina
- Riittävästi eläinainesta
- Markkinat? Vasikasta ei makseta luomulisää. Uutena luomuemotoimijana ei välttämättä saa lisähintaa luomuteuraalle. Olemassa olevalle toimijalle lisähinta n. 50 snt/kg.
- Oma kiinnostus, tuotantoehtojen noudattaminen, luotava omat toimivat toimintamallit

Luomua ilman muuta?!

Eläinsuojan luomuedellytykset- valoaukot

- Luomukotieläintuotantoon käytettävässä rakennuksessa tulee olla ikkunapinta-alaa tai muuta valoa läpäisevää materiaalia seinässä/katossa n. 5 % eläinsuojan lattiapinta-alasta
- Helpoin tapa lisätä olemassa olevaan rakennukseen valoaukkoja on kasvattaa olemassa olevaa aukkoa ylös- tai alaspäin tai vaihtamalla oviin valoa läpäisevää materiaalia kuten kennolevyt

Eläinsuojan luomuedellytykset- pinta- alavaatimukset

Nautojen osalta eläinten varsinaisesti käytössä olevalla alalla tarkoitetaan alaa, jolla eläin voi seistä ja liikkua esteettä. Vähintään puolet eläinkohtaisesta pinta-alavaatimuksesta tulee olla kiinteäpohjaista.

TAULUKKO 1. NAUDAT, HEVOSET JA BIISONIT			
	Sisätila (eläinten käytettävissä varsinaisesti oleva tila)		Ulkotila (jaloittelualue laidunta lukuun ottamatta)
	Elopaino (kg)	m ² /eläin	m ² /eläin
Naudat siitokseen ja lihan tuotantoon	Enintään 100	1,5	1,1
	Enintään 200	2,5	1,9
	Enintään 350	4	3
	351 - 500	5	3,7
	Yli 500	vähintään 1 m ² /100 kg	vähintään 0,75 m ² /100 kg
Lypsylehmät	6 (pihatto)		4,5
Sonnit, siitokseen	10		30

Eläinsuojan luomuedellytykset-kuivitus

Luomunaudoilla on oltava kuivitettu makuu- tai lepoalue. Kuivikkeen on oltava olkea tai muuta soveltuvaa luonnonmateriaalia. Ensisijalla luomu luonnonmateriaali, mutta jos ei sitä ole kuivitukseen saatavilla voi käyttää esim. turvetta, hiekkaa, tavanomaisen viljan olkea, tavanomaisesti tuotettua ruokohelpeä, sahateollisuuden sivutuotteita sekä tavanomaisen heinäsiemenen puinnin yhteydessä syntynyttä olkea.

Luomunautojen laidunnus ja ulkoilu

- Laidunkaudella kaikkien nautojen tulee päästä päivittäin laitumelle aina, kun olosuhteet sen sallivat (poikkeuksena kova sade tai hellepäivät, jolloin hyönteisten määrä nousee eläimiä häiritseväksi).
 - Poikkeuksena yli 1-vuotiaat sonnit, joille riittää pääsy päivittäin ulkotarhaan- tai jaloittelualueelle
- Laitumeksi tulkitaan alue, joka on kasvuston peittämä ja eläin saa sieltä osan päivittäisestä ravinnostaan
- Kaikkien eläinten laidunalueiden on kuuluttava luomuvalvontaan (oma, vuokrattu tai toisen luomutoimijan)
- Eteläisessä Suomessa laidunkausi on pääsääntöisesti kesäkuun alusta syyskuun loppuun ja Pohjoisessa Suomessa noin kuukauden lyhyempi
 - Pidennetyksi laidunkaudeksi Lapissa lasketaan näin ollen laidunnus, jonka yhtäjaksoinen kesto on väh. 3,5 kk
- Talviulkoilutuksesta voidaan luopua, jos
 - Eläimet pääsee laidunkaudella päivittäin laitumelle
 - Eläimet eivät ole kytkettyjä
 - Laidunkausi on pidennetty

Mistä apuja alkuun ja myös luomutarkastukseen valmistautumiseen?

Huomioitavaa, neuvoneuvonta

- Varaa suunnittelulle aikaa, jos pohdit luomuemolehmätuotannon aloittamista.
- Pohdi, mikä vaihe tuotannossa tulee mahdollisesti eniten aiheuttamaan haasteita ja miten se olisi ratkaistavissa
- Valvontaan ilmoittautuminen paperisella täydennyslomakkeella 1d + liitteet
- Koulutusvaatimus peltopuolelle 5 pv + eläinpuolelle 2 pv. Lisäkoulutusvaatimus kaikille viimeistään viimeisenä sitoumusvuonna 30.4. mennessä.
- Luomusitoumuksen haku sähköisesti päätukihaun yhteydessä
- Neuvoneuvontaa on hyödynnettävissä 10 000 €/tila vuosina 2023-2027
 - Neuvokäynnin hinnasta korvataan 75 €/h. Viljelijä maksaa mahdollisen omavastuuosuuden ja arvolisäveron osuuden

Lapin ELY:n luomuvastaava Juha Harri, juha.harri@ely-keskus.fi, 0295 037 326

ProAgria Oulun luomuasiantuntijat: Heta Ylijääskö, heta.ylijaasko@proagria.fi, 040 468 7766

Sanna Suomela, sanna.suomela@proagria.fi, 0400 412 637

Vuosittainen luomueläintarkastus

- Eläinmäärät, ostot ja myynnit
- Eläintuotannon luvat, mikäli toiminta niitä edellyttää
- Ruokinta
 - Siirtymävaiherehut, kivennäiset, karkearehunosuus yms.
- Eläinlääkintä ja eläimille suoritettut toimenpiteet
- Eläinten olosuhteet
- Muutokset esim. rakennuksissa ja ulkotiloissa sitten ensimmäisen/ edellisen tarkastuksen (tilalla ja ELYllä oltava aina ajantasainen pohjapiirros)
- Laidun/ulkoilukirjanpito
- Eläintenhoitosuunnitelma
- Tuotevirtakirjanpito

Vertailua luomu vs. tavanomainen

Tukipuntari

Lähtötiedot

- Emoja 42 kpl, hiehoja 8 kpl, vasikoita 21 kpl ja sonneja 2 kpl
- Tavanomaisessa tuotannossa ja luomukotieläinversiossa kaikki lohkot nurmella. Pellot luomussa, eläimet tavanomaisia huomioitu 30 % myyntikasvivaatimus -> kerääjäkasvi
- Peltoala 80 ha, josta korvauskelpoista 75 ha
 - Luomukorvausta ei makseta korvauskelpoiselle alalle ilmoitetuille luonnonhoitonurmille -> 5 ha korvauskelvotonta ilmoitetaan luonnonhoitonurmena
- Talviaikainen kasvipeitteisyys kaikissa 70 ha
- Perustulotuki, luonnonhaittakorvaus, uudellenjakotuki, yleinen hehtaarituki, ympäristökorvauksen perusosa sekä ekojärjestelmätuki kaikissa tapauksissa saman suuruinen
- EU:n nautapalkkio sonneille ja kansalliset tuet emoille sekä sonneille samat kaikissa versioissa
- Eläinten hyvinvointikorvauksessa kaikissa vaihtoehdoissa valittuna Hyvinvointisuunnitelma, sairaus-, hoito- ja poikimakarsinat sekä vasikoiden pito-olosuhteiden parantaminen. Eroja laidunnuksen ja ulkoilun valinnassa.

Vertailua

**Tiina
Tavan-
omainen**
laiduntaa
90 vrk ja
ulkoiluttaa
120 vrk

- Emolehmien laidunnus 2 814 €, nuorkarjan laidunnus 322 € ja nautojen ulkoilu 1 610 €
- Korvaus pelloista 38 196,70 €, korvaus eläimistä 47 312 € = yhteensä 85 508,70 €

**Laura
Luomuilija**
ei laidunna
eläimiä
ollenkaan.
Pellot
luomussa

- Kerääjäkasvia 30 % (22,50 ha) 2 182,50 €
- Luomupeltokorvaus 12 000 €
- Korvaus pelloista 52 379,20 €, korvaus eläimistä 42 566 € = yhteensä 94 945,20 €

**Tarmo
Täysluo-
muilijalla**
sekä pellot
että eläimet
luomussa

- Luomupeltokorvaus 12 000 €
- Luomueläinkorvaus 9 750 €
- Korvaus pelloista 50 196,70 €, korvaus eläimistä 52 316 € = yhteensä 102 512,70 €

ProAgria

**Kiitos mielenkiinnosta ja lisätään luomua
Lappiin!**